

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Model de subiect – bacalaureat

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

[...] *Dar fiindcă sunt întrebat, îndrăznesc a spune că scrisul nu mi se pare deloc o jucărie agreabilă și nici mai cu seamă o jonglerie cu fraze. Pentru mine arta – zic artă și mă gândesc numai la literatură – înseamnă creație de oameni și de viață. Astfel arta, tocmai ca și creația divină, devine cea mai minunată taină. Creând oameni vii, cu viață proprie, scriitorul se apropie de misterul eternității. Nu frumosul, o născocire omenească, interzisă în artă, ci pulsația vieții. Când ai reușit să închizi în cuvinte câteva clipe de viață adevărată, ai realizat o operă mai prețioasă decât toate frazele din lume. Precum nașterea, iubirea, și moartea alcătuiesc enigmele cele mai legate de viața omenească, tot ele preocupă mai mult și pe scriitorii care încearcă să creeze viață. Literatura rezultată din asemenea preocupări nu va mulțumi, poate, nici pe superesteții ce savurează numai rafinările stilistice sau extravaganțele sentimentale, nici pe amatorii de povestiri gentile de salon. Nici n-are nevoie. Literatura trăiește prin ea și pentru ea însăși. Durabilitatea ei atârnă numai de cantitatea de viață veritabilă ce o cuprinde.*

Creația nici în literatură nu face salturi. E o verigă între trecut și viitor, își împlântă adânc rădăcinile în pământ ca să se poată urca mai sus, spre cer. Se uită cu evlavie pioasă înapoi, spre a putea privi mai sigur înainte. Nu-și închipuie nicio secundă că înaintea ei n-a existat nimic și după ea se va prăbuși tot. Sinceritatea e calitatea de căpetenie a scriitorului adevărat. Sinceritatea față de sine din care izvorăște sinceritatea față de artă. Dacă nu te dăruiești întreg artei în clipa creației, nu vei zămisli decât monștri fără viață.

A crea oameni nu înseamnă a copia după natură indivizi existenți. Asemenea realism sau naturalism e mai puțin valoros ca o fotografie proastă. Creația literară nu poate fi decât sinteză. Omul pe care îl zugrăvesc eu o fi având și trebuie să aibă asemănări cu mii de oameni, cum au și în viață toți oamenii, dar trăiește numai prin ce are unic și deosebit de toți oamenii din toate vremurile. Unic însă e numai sufletul. Viața eternizată prin mișcări sufletești – realism.

(Liviu Rebreanu, *Cred*, în *Ideea europeană* - 1926)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul secvenței *e calitatea de căpetenie*. **6 puncte**
2. Menționează două curente literare specificate în text. **6 puncte**
3. Precizează cele trei elemente care îi preocupă pe scriitorii dornici să creeze viață, justificându-ți răspunsul cu o secvență din text. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care *omul* zugrăvit de autor este diferit de ceilalți oameni, așa cum reiese din ultimul paragraf al textului. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o trăsătură morală a scriitorului, care se desprinde din al doilea paragraf. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă mărturisirile unui autor sunt sau nu utile cititorului în receptarea operei acestuia, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, rolul notațiilor autorului în următorul fragment:

Actul 1

Salon mobilat cu eleganță, la domnul Luncan.

Scena 1

Luncan, Maria și doamna Plutescu

LUNCAN (*este gătit a ieși*) Dacă-ți face o plăcere atât de mare, nu-mi pasă: să fie precum tu dorești. Eu doream să petrec vara asta la moșie.

MARIA: Costică! Iarăși la moșie?

LUNCAN: Ferească Dumnezeu! Zic numai că aş fi dorit, dar acuma doresc dorința ta. Vom petrece vara în Alpii Svițerei.

DOAMNA PLUTESCU (*aparte, întrerumpându-și lucrarea și privind îngrijită la tineri*) Iarăși? Nu-mi place. El este prea bun, rău de bun!

MARIA: Vezi așa! Acuma te cunosc. Tu ești tu. (*Îl sărută*) În Alpi! O, ce plăcere va fi aceea! Gândul numai îmi umple sufletul de imagini grandioase. Am cetit mult despre Alpi. Vei vedea însuti. Munți troieniți, a căror vârfuri se pierd între nouri, stânci pleșuve, verdeața bogată, pâraie nebunatece, râpe sălbatece, prăpastii adânci, adânci... și apoi valea cu covorul primăverii ... (*Îl sărută*)

LUNCAN: Dar vezi, toate aceste le afli și mai aproape. Tu nu cunoști Carpații, Ceahlăul, Retezata, Valea Bistriței...

MARIA: Destul, destul! N-ai simț pentru podoabele naturii! Ceahlău! ... nu știu, chiar nici numele nu-mi place.

LUNCAN: Ești prevenită, dragă. Carpații sunt mai frumoși decât Alpii, mai bogați, mai variați și mai plini de poezie. În Alpi nu este doina, în Alpi nu auzi buciulul păstorului căutând un ecou însutit prin văi. Este o frumusețe fără de suflet. Alpii sunt nemțești; Carpații sunt românești.

MARIA: Nu te pricep. Nemțesc - românesc? Frumos este frumos; mai frumos este mai frumos, dacă este nemțesc, ori românesc. Nu este vorba de frumusețea gândită de om, ci de armoniile întâmplătoare cu care natura se împodobește pe sine însăși.

Ioan Slavici, *Toane sau Vorba de clacă*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale unui text narativ studiat, aparținând lui Ion Creangă.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două secvențe relevante pentru tema textului narativ studiat;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul narativ studiat (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narrative, instanțele comunicării narrative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.)

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Limba și literatura română
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Model

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

A. (30 de puncte)

1. indicarea sensului secvenței date (de exemplu: Secvența indică importanța acestei calități.) – 4 puncte;
formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct
6 puncte
2. menționarea celor două curente literare specificate în text (Cele două curente literare specificate în text sunt realismul și naturalismul.) – 4 puncte;
formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct
6 puncte
3. precizarea celor trei elemente care îi preocupă pe scriitorii dornici să creeze viață (nașterea, iubirea, moartea) – 2 puncte; justificarea răspunsului cu secvența din text („Precum nașterea, iubirea, și moartea alcătuiesc enigmele cele mai legate de viața omenească, tot ele preocupă mai mult și pe scriitorii care încearcă să creeze viață.”) – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct
6 puncte
4. explicarea motivului pentru care, *omul* zugrăvit de autor este diferit de ceilalți oameni (de exemplu: *Omul* zugrăvit de autor este diferit de ceilalți oameni prin unicitatea sufletului său.) – 4 puncte: explicare nuanțată – 4 puncte; încercare de explicare – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct
6 puncte
5. prezentarea unei trăsături morale a autorului, ce se desprinde din al doilea paragraf al textului dat (de exemplu: sinceritate, dăruire): numirea trăsăturii – 1 punct; prezentare adecvată și nuanțată – 3 puncte; abordare schematică, ezitantă – 2 puncte; încercare de prezentare – 1 punct
4 puncte
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct
2 puncte

B. (20 de puncte)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție **1 punct**
- câte 2 puncte pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate **2 x 2 p. = 4 puncte**
- câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – 2 p.; încercare de dezvoltare, schematism – 1 p. **2 x 2 p. = 4 puncte**
- raportarea la text în dezvoltarea oricărui argument – 3 p.; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – 1 p. **3 puncte + 1 punct = 4 puncte**
- formularea unei concluzii pertinente **1 punct**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – 2 p.; utilizare parțial adecvată – 1 p. **2 puncte**
- respectarea normelor limbii literare (0–1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**

– respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0–1 greșeli ortografice și de punctuație – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.) **1 punct**

– așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezentarea rolului notațiilor autorului în textul dat: prezentare adecvată și nuanțată, prin raportare la fragmentul dat – 6 puncte; prezentare ezitantă, prin raportare la fragmentul dat – 3 p.; simpla precizare a rolului notațiilor autorului sau tendință de generalizare – 1 p.

– utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct (0–1 greșeli ortografice – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.); punctuația – 1 punct (0–1 greșeli de punctuație – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.) **4 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Conținut – 18 puncte

– evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică: precizarea perioadei, curentului cultural/literar, orientării tematice – 2 puncte; numirea a două trăsături ale perioadei, curentului cultural/literar sau ale orientării tematice precizate: 2 x 1 punct = 2 puncte; evidențierea celor două trăsături, prin valorificarea textului: 2 x 1 punct = 2 puncte **6 puncte**

– comentarea a două secvențe relevante pentru tema textului narativ studiat: precizarea temei textului narativ studiat – 2 puncte; comentarea oricăror două secvențe relevante pentru tema textului – 2 x 1 punct = 2 puncte; tendința de rezumare – 1 punct **6 puncte**

– câte 3 puncte pentru analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și de limbaj semnificative pentru textul narativ studiat **2 x 3 puncte = 6 puncte**

• analiza fiecărei componente alese, justificând relevanța acesteia pentru textul ales – 3 puncte; abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 punct

Redactare – 12 puncte

– existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere **1 punct**

– logica înlănțuirii ideilor **1 punct**

– abilități de analiză și de argumentare **3 puncte**

• relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 p.

• relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 puncte

• schematism – 1 punct

– utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 p.; vocabular restrâns, monoton – 1 p.) **2 puncte**

– ortografia (0–1 erori – 2 p.; 2 erori – 1 p.; 3 sau mai multe erori – 0 p.) **2 puncte**

– punctuația (0–1 erori – 2 p.; 2 erori – 1 p.; 3 sau mai multe erori – 0 p.) **2 puncte**

– așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.